

УДК 338.48(100(075.8))

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ У ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИНАХ

Марта Мальська, Ольга Біланюк

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Дорошенка, 41, м. Львів 79000 Україна, тел.: (032)239-46-03
E-mail: kaftour@ukr.net*

Аналізуються актуальні проблеми та перспективи розвитку туризму як складової українсько-польської транскордонної співпраці. Проаналізовані пріоритетні напрями розвитку туризму на прикордонних територіях.

Ключові слова: туризм, міжнародний туризм, транскордонна співпраця, туристична інфраструктура, сільський зелений туризм, культурно-історична спадщина.

За прогнозами фахівців, у третьому тисячоріччі туристична індустрія зростатиме швидкими темпами. І це цілком закономірно, особливо якщо врахувати, що на сучасному етапі свого розвитку людське суспільство трансформувалося із суспільства продуктивності й добробуту в “суспільство вільного часу”, тому подорожі й туризм для значної кількості мешканців нашої планети стали категоріями важливими, незамінними і необхідними.

Сучасний етап світової індустрії туризму характеризується постійним зростанням обсягів подорожей, що підсилюється конкуренцією серед регіонів і країн перебування. При цьому залишиться Європа найпопулярнішим серед туристів і мандрівників регіоном.

У налагодженні культурних, наукових, виробничих, туристсько-рекреаційних відносин із державами – новими членами ЄС особливу роль для України відіграє Польща. Нова модель двосторонніх відносин передбачає розвиток співпраці в усіх сферах життя. З огляду на сучасні господарсько-управлінські реконструктивні моменти провідною ланкою у функціонуванні цієї моделі покликані стати прикордонні регіони, які характеризуються вигідним геополітичним положенням, значним економічним і ресурсно-рекреаційним потенціалом [2, с.283].

Розвиток взаємовідносин між Україною та Республікою Польщі сприяє приєднанню України до світових і регіональних структур безпеки та співпраці. Польща всебічно стимулює приплив українських туристів до своєї країни. Польща посідає друге місце серед країн, в які виїжджають українці і поступається тільки Туреччині [2, с.274].

Основними пріоритетами розвитку, згідно з “Спільною українсько-польською стратегією транскордонного співробітництва на 2005-2015 рр.” та “Польсько-українській стратегії транскордонного співробітництва на 2007-2015 рр.” визначені такі:

1. Розвиток туристичної та супутньої інфраструктури. Основні завдання - створення нових пунктів перетину кордону, в тому числі туристичних (пішохідних, велосипедних), підвищення пропускної спроможності існуючих; удосконалення комунікаційних та інформаційних мереж у прикордонних регіонах та інтеграція їх в єдину транскордонну мережу; залучення іноземних інвесторів для будівництва нових автомобільних шляхів; створення податкових, адміністративних та інвестиційних умов, сприятливих для приваблення в транскордонний регіон відомих готельних, ресторанних, туристичних операторів.
2. Розвиток туризму у сільських місцевостях. З метою розвитку туризму у сільських місцевостях, поліпшення якості послуг та просування сільського туризму на внутрішньому та міжнародному рівнях доцільно зосередити увагу на таких аспектах діяльності та операційних цілях: відновлення та розвиток традиційних ремесел і народних промислів (килимарство, плетіння з лози та соломи, гончарство, ліжникарство, витинання, ткацтво, різьблення по дереву та ін.) як невід’ємної частини туристичної привабливості сільського туризму; розробка стандартів якості та маркування для садиб сільського зеленого туризму; створення локальних асоціацій розвитку сільського туризму; формування мережі (реєстру) об’єктів сільського туризму, створення сайту з розміщенням детальної інформації про кожен об’єкт, видання щорічного каталога об’єктів сільського туризму українською та іноземними мовами.
3. Інформаційно-консультативний супровід розвитку туристичної сфери в українсько-польському транскордонному туристичному регіоні. Інформаційна складова розвитку туристично-рекреаційного комплексу українсько-польського транскордонного регіону передбачає: створення мережі туристичних інформаційних центрів у найбільших містах і місцевостях зі значною щільністю розміщення туристичних об’єктів; формування мережі тренінгових і консультативних центрів на базі навчальних закладів та місцевих органів самоврядування для навчання і підвищення кваліфікації власників об’єктів сільського, зеленого, агротуризму та ремісничо-мистецького туризму; створення туристичних інформаційних центрів на вокзалах, пунктах перетину кордону, у аеропортах для ознайомлення туристів і відвідувачів з туристично-рекреаційним потенціалом регіону; розробку спільного інформаційного українсько-польського туристичного порталу з розміщенням на ньому інформації про туристичні об’єкти, заклади розміщення та харчування, транспортне сполучення, контактами

туристичних підприємств, гідів, провідників, перехресними посиланнями на сайти партнерських організацій тощо.

4. Збереження культурно-історичної спадщини українсько-польського транскордонного регіону передбачає скоординовану діяльність з питань складання реєстру культурних, історичних та архітектурних пам'яток; виведення з аварійного стану історичних і культурних пам'яток регіону; розробки транскордонних проектів з метою спільного відновлення культурної та історичної спадщини прикордонних регіонів із залученням реставраторів та архітекторів провідних країн світу; підготовки кадрів для музеїв, галерей та інших культурних об'єктів, які потребують ефективного фінансового та організаційного менеджменту.
5. Охорона навколишнього середовища. Реалізація цього пріоритету передбачає такі операційні завдання: розробка та реалізація спільної біосферної політики в українсько-польському транскордонному регіоні; забезпечення сталого виробництва екологічно чистих продуктів; створення системи екологічного моніторингу, у тому числі для попередження техногенних катастроф; розробка та створення спільних природоохоронних транскордонних територій (заповідників, парків); обґрунтування й визначення граничних норм антропогенного навантаження на ландшафтні території та контроль за їх дотриманням, особливо в районах зі значною щільністю туристичних об'єктів.

Туризм є інвестиційно привабливим видом економічної діяльності, проте на сьогодні рівень реалізації його потенціалу і в межах українсько-польського транскордонного регіону залишається низьким. Гальмують розвиток туризму у Польщі та в Україні такі чинники:

- недостатньо налагоджена співпраця між окремими українськими та польськими туристичними організаціями;
- неузгодженість організаційно-економічного та правового регулювання розвитку туризму;
- невизначеність у пріоритетах розвитку туризму на державному та регіональному рівнях.

Основними аспектами співпраці та проблемами, які не знайшли відображення у “Спільній українсько-польській стратегії транскордонного співробітництва на 2005-2015 рр.” та “Польсько-українській стратегії транскордонного співробітництва на 2007-2015 рр.”, але потребують взаємоузгодженого вирішення в українсько-польському транскордонному регіоні, є:

- розвиток туристичної та супутньої інфраструктури (для формування позитивного туристичного іміджу, поліпшення якості послуг і розширення можливостей успішного просування туристичного продукту на європейському та міжнародному туристичних ринках першорядним завданням є удосконалення інфраструктури);

- застосування альтернативних форм реалізації транскордонної співпраці у сфері туризму (доцільність використання альтернативних форм співпраці - кластерів, кооперативів, - актуалізується депресивністю прикордонних регіонів та, внаслідок цього, необхідністю поєднання людських, фінансових та інших матеріальних ресурсів для вирішення спільних проблем);
- створення клімату та бізнес-середовища, сприятливого для розвитку підприємницької діяльності в туристичній сфері (Польща більш відкрита для іноземних та внутрішніх інвестицій в туристичний бізнес, про що свідчать представлені на готельному та туристичному ринках всесвітньовідомі готельні та туристичні оператори та корпорації; в Україні, незважаючи на нестачу готельних місць, вхід на готельний ринок штучно монополізований та заблокований бюрократичними формальностями і дозвільною системою);
- підготовка висококваліфікованих кадрів різних спеціальностей для потреб туристичної сфери (відсутні спеціальності, пов'язані з розвитком зеленого туризму, культурного туризму, організаційного та фінансового менеджменту тощо; нема баз практикування та стажування студентів і випускників);
- інформаційне забезпечення розвитку туристично-рекреаційного комплексу українсько-польського транскордонного регіону (мережа туристичних інформаційних центрів в Україні практично не розвинена, немає єдиної концепції, наукового обґрунтування щодо їх розміщення);
- збереження, відновлення та охорона культурно-історичної спадщини та навколишнього середовища[5].

Перспективи розвитку українсько-польської транскордонної співпраці у сфері туризму є досить широкими. Транскордонна співпраця на українсько-польських прикордонних територіях у сфері туризму сприятиме підвищенню іміджу прикордонних регіонів; розвитку їх інфраструктури, збільшення зайнятості; поліпшення якості туристичних послуг для всіх туристів; поглибленню безпосереднього партнерства між туристичними підприємствами та організаціями як прикордонних регіонів, так і країн; зміцнення конкурентоспроможності туристичних продуктів внаслідок збільшення пропозиції, урізноманітнення видів туристичних продуктів, формування комплексних спільних туристичних транскордонних продуктів; вивченню і впровадженню досвіду для регіонального регулювання та стимулювання галузі інших держав; налагодженню контактів з іноземними представництвами, громадськими організаціями тощо.

1. Андрушків Б., Бакушевич Я. Україна і Польща – економічні аспекти співпраці// Економіка України. – 2005 - №11 (528).
2. Бейдик О., Карягін Ю. Україна – Польща: архітектурно-історичні та біосоціальні ресурси як чинник розвитку транскордонних туристичних зв'язків// Проблеми трансформації у Польщі і в Україні. Варшава; Київ, 2007 – 339 с.

3. Візовий режим України і Польщі: коментарі, аналіз, прогноз: Збірник аналітичних матеріалів. – Львів: Каменяр, 2004. – 78 с.
4. Дубович І.А. Геополітичні та соціально-економгеографічні проблеми транскордонного співробітництва України// Історія української географії. – Випуск 12. – Тернопіль, 2005. – С. 105-109.
5. Обґрунтування пріоритетів спільної українсько - польської стратегії транскордонного розвитку у сфері туризму в умовах підготовки до проведення Євро - 2012. – Львів: Національний інститут стратегічних досліджень, регіональний філіал у Львові, 2009.
6. Michalkow I., Petryk W. Gospodarcze i społeczne aspekty rozwoju turystyka w Polsce na tle Europy i świata//Problemy transformacji w Polsce i na Ukrainie. – Warszawa, Kijow, 2007.

THE PRIORITIES OF TOURISM DEVELOPMENT IN THE POLISH – UKRAINIAN RELATIONS

Marta Malska, Olha Bilanyuk

*Ivan Franko National University of L'viv
Doroshenko Str., 41, L'viv, Ukraine Tel. (032)239-46-03
E-mail: kaftour@ukr.net*

In the article the current problems and prospects of tourism development in the Polish-Ukrainian relations. We consider the relevance of the Ukrainian-Polish border cooperation. Analysis of priorities for tourism development in border areas.

Keywords: tourism, international tourism, cross-border cooperation, tourism infrastructure, rural green tourism, cultural and historical heritage.

ПРИОРИТЕТЫ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В ПОЛЬСКО УКРАИНСКИХ ОТНОШЕНИЯХ

Марта Мальська, Ольга Биланюк

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. П. Дорошенка, 41, м. Львов, 79000, Украина, тел.: (032)239-47-69
E-mail: kaftour@ukr.net*

Анализируются актуальные проблемы и перспективы развития туризма как составной части украинско-польского трансграничного сотрудничества. Проанализированы приоритетные направления развития туризма на приграничных территориях.

Ключевые слова: туризм, международный туризм, трансграничное сотрудничество, туристическая инфраструктура, сельский зеленый туризм, культурно-историческое наследие.